

F. t. l. vedr. ægtefællepension ved separation og skilsmisse

ring af den gældende retstilstand. For at imødegå eventuelt misbrug er det som noget nyt foreslået, at et sådant afkald af pensionsinstituttet kan gøres betinget af fremlæggelse af helbredsoplysninger.

Der henvises til lovforslagets §§ 3 og 5 samt bemærkningerne i afsnit 3.4. og 3.5.

Udtræden og pensionsoverførsler

Lovforslaget indebærer, at en ægtefælle fortsat sikres ret til en andel af en tidligere ægtefælles godtgørelse eller tilbagekøbsværdi i tilfælde, hvor vedkommende ægtefælle udtræder af sin pensionsordning uden pension, og der udbetales den pågældende en udtrædelsesgodtgørelse, eller i tilfælde hvor den pågældende tilbagekøber sin pensionsordning. Det foreslås, at ægtefællen har ret til 1/3 af godtgørelsen eller tilbagekøbsværdien – dette dog kun, hvis ægtefællen har ret til tidsbegrænset bidrag.

Forslaget indebærer også en regulering af tilfælde, hvor den egenpensionsberettigede ægtefælle overgår til en anden pensionsordning. Her foreslås det, at den anden ægtefælle må tåle mindre væsentlige ændringer i sin dækning som følge heraf.

Der henvises til lovforslagets §§ 9 og 10 samt bemærkningerne i afsnit 3.6.

Ægtefællepension sikret ved overlevelsrente

Efter forslaget kan en overlevelsrente, som er oprettet som led i den tidligere ægtefælles ansættelsesforhold, og som sikrer dennes ægtefælle en pensionsret, udtages af den tidligere ægtefælles fraseparerede eller fraskilte ægtefælle (overgår til vedkommendes fri rådighed). Hvis overlevelsrentens værdi imidlertid ifølge de forsikringstekniske regler kan udtages af ejerægtefællen og overføres til vedkommendes egenpension, tilfalder overlevelsrenten kun den fraseparerede eller fraskilte ægtefælle, hvis lovforslagets betingelser om bidragspligt og ægteskabets varighed er opfyldt.

Ægtefæller kan efter forslaget indgå aftale om, at retten til overlevelsrente ikke skal bevares.

Den foreslåede ændring indebærer også, at stillingtagen til overlevelsrente ikke længere er et vilkår for at blive separeret eller skilt. Det foreslås imidlertid, at det udtrykkeligt af lovtæksten fremgår, at en eller begge ægtefæller skal anmelde kravet – eller et afkald herpå – til pensionsinstituttet. Dette indebærer konsekvensændringer af ægteskabsloven, jf. afsnit 4.

Der henvises til lovforslagets § 12 samt bemærkningerne i afsnit 3.7.

Lovforslagets hovedpunkter gennemgås nærmere nedenfor i afsnit 3.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2007.

2. Gældende ret - enkepensionsloven

Enkepensionsloven omfatter enkepension efter mandlige tjenestemænd og andre mænd, der som led i deres tjenesteforhold er omfattet af en kollektiv pensionsordning eller har enkepension sikret ved overlevelsrenter, jf. lovens § 1. Enkepensionsloven gælder således kun for hustruen, og manden har ikke ret til enkemandspension efter loven. Lovens hovedindhold vedrører kollektive pensionsordninger, dvs. pensionsordninger, hvis bidrag er uafhængige af, om manden er gift eller ugift. Tjenestemandspension er endvidere omfattet af lovens pensionsbegreb. For pensionskasse- og forsikringsordninger afhænger det af vedtægter m.v., om de indeholder enkepension.

Efter lovens § 1, stk. 2, bliver retten til enkepension ikke berørt af, at ægtefællerne er blevet separeret – dvs. at retten til enkepension bevares i separationsperioden.

Retten til enkepension efter skilsmisse bevares kun, hvis ægteskabet har varet mindst 5 år (herunder medregnes en eventuel separationsperiode), og der efter skilsmissen påhviler manden en pligt til at betale underholdsbidrag til den tidligere hustru. Er der tale om en tidsbegrænset bidragsperiode, bevarer den tidligere hustru kun retten til enkepension i bidragsperioden. Det er ikke en betingelse for at bevare retten til enkepension, at der konkret er fastsat eller aftalt et ægtefællebidrag. Det er tilstrækkeligt, at der er bidragspligt.

Er der mellem de tidligere ægtefæller indgået aftale om pligten til at betale underholdsbidrag og aftale om størrelsen af dette bidrag, skal der være tale om en reel bidragspligt. Det henhører under domstolenes afgørelse, om dette krav er opfyldt. Højesteret har i 2 nyere afgørelser (Ufr 1988.127H og Ufr 2001.10H) antaget, at aftaler om beskedne bidrag ikke medførte ret til ægtefællepension, da aftalerne ikke var udtryk for en reel bidragspligt. Der stilles i dag krav om, at et aftalt bidrag mindst udgør 800 kr. månedligt for at foretage notering af enkepensionsret.

For at sikre retten til enkepension m.v. skal den fraskilte hustru kontakte pensionsinstituttet og få registreret retten hertil. Dette følger indirekte af lovens § 2, stk. 8. Retten til enkepension vil normalt kunne dokumenteres ved en kopi af skilsmissebevillingen eller –dommen, hvoraf vilkåret om bidragspligt fremgår. Er der ikke sket en sådan anmeldelse, kan pensi-